

KORRESPONDENT

HANDLOWY, PRZEMYSŁOWY

I

Korrespondent Handlowy Przemysłowy i Rolniczy, wychodzi

ROLNICZY

(dwa razy na tydzień przy Gazecie Warszawskiej.)

Dnia 28 Sierpnia

N 66

Roku 1844

MAGISTRAT MIASTA WARSZAWY.

Zawiadamia dystyllatorów, składników wódek, oraz szczegółowych szynkarzy trunków krajowych, chrześcian i starozakonnych w mieście Warszawie i przedmieściu Pradze zamieszkałych, że w wykonaniu Najwyższego Ukazu z dnia 5 (17), i Postanowienia Rady Administracyjnej Królestwa z dnia 11 (23) Lipca o ukróceniu nadużycia w wyrobie wódek i nadmiernego używania tychże zapadłych, Kassa Dochodów Skarbowych przy Magistracie miasta Warszawy znajdująca się, otrzymała upoważnienie do rozpoczęcia poboru opłat za patenta do zarobków propinacyjnych na rok 1844 i 45 artykułem 5 powołanego Najwyższego Ukazu rocznie oznaczonych, jako to:

- a) Od patentu na dystyllatora wódek . . . . . Rsr. 40
- b) . . . . . składnika tychże 40
- c) . . . . . szynkarza wódek 10
- d) . . . . . szynkarza samego piwa kopiejek . . . 30

i poborem tychże opłat wyjawszy dni świątecznych, każdodziennie od godziny 8 z rana do godziny 1ej z południa trudnić się będzie aż do końca Września r. b. jako terminie artykułem 111 Postanowienia Rady Administracyjnej Królestwa prekluzyjnie oznaczonego; Magistrat przeto wzywa kontrybuentów powołanymi procederami trudniących się, iżby z wykupieniem wspomnianych patentów za przepisaniem opłatami, bezzwłocznie pospieszyli, albowiem po upływie rzeczonoż terminu, żadne tego rodzaju opłaty przyjmowane i patenta żądającym je osobom udzielane nie będą, i kaźden z nieposiadających takowych, straci na zawsze prawo na zarobki propinacyjne, i temż pod żadnym pozorem trudnić się nie będzie mógł.

Przy czem Magistrat uprzedza strony interessowane iż kaźden z starających się o pozyskanie patentu na jeden z powyższych procederów lub wszystkie razem, za postanowionemi opłatami wykupić się mających, jest w obowiązku wylegitymować się na rok pierwszy 1844 i 45 w myśl artykułów 100, 101 i 109 rzeczonoż Postanowienia, świadectwem Kommissarza Policji Wykonawczój właściwego cyrkulu, jako zostaje w prawnym używaniu tego zarobkowania, na który patent uzyskać pragnie, że się nim trudni, że jest nienagannego postępowania, oraz, że nieznajduje się w żadnym przypadku pociągającym za sobą utratę prawa do żadanego patentu, to jest: że nie był karany za zbrodnie lub występki podług ogólnego prawa krajowego, ani też za inne wykroczenia powołanem Postanowieniem objęte, a w szczególności o patentach wyrażone.

Tudzież że na przyszłość od roku 1845 do 46 wydawane będą w mowie będące patenta w myśl art. 93 jedynie w termi-

nie miesięcy Maja i Czerwca kaźdego roku wszakże za złożeniem patentów z roku upłynionego i świadectw kwalifikujących w treści wyżej opisanych.

Gdy od dnia 19 Czerwca (1 Lipca) roku przyszłego 1845 utrzymywać należy oddzielnie składy wódek od dystyllarni i szynków, i dystyllarni od składów wódek i szynków, szynki zakwódczane z piwnemi łączone być nie mogą, i osoby posiadające patent na jedne z tych zarobkowań patentu na drugie otrzymać nie mogą, wyjawszy dystyllatorów którym dozwolone jest utrzymywać i skład wódek do ich sprzedaży, wszelako w oddzielnem zabudowaniu i za oddzielnym patentem, zaś wedle art. 116 od tegoż dnia licząc w zabudowaniach gdzie się znajduje dystyllarnia, czyli fabryka wódek słodkich, szynk ani skład do sprzedaży trunków istnieć nie może.

Dalej wedle artykułu 117 nie mogą być wydawane patenta na jeden z powyższych procederów do domów w bliskości Kościołów położonych, mianowicie zaś aż do odległości 50 łokci od frontu kościoła i od dwóch jego ścian frontowi przyległych a podług art. 118 nie mogą być zaprowadzane szynki w domach prywatnych, w których są pomieszczone Szkoły, Wierzenia, Szpitale i inne Zakłady Dobroczynne, do dopiero przełożonych przepisów, kaźden z kontrybuentów ściśle zastosować się jest obowiązany, a zarazem wcześniej ograniczyć się na procederze jednym, przy jakim nadal utrzymać się i patent uzyskać pragnie; wszakże do terminu o którym mowa, jedna osoba dwoma lub trzema razem zarobkowaniami dotąd trudniąc się, dwa lub trzy patenta wykupić winna, do których wedle artykułu 106 należywaja także prawo i wdowy po upatentowanych tego rodzaju procederentach pozostałe, jednakże nie na dłuższy przeciąg czasu jak tylko do końca roku tego, na jaki zmarli ich mężowie patenta otrzymali.

Jakie zaś warunki i przepisy zachować winien kaźden dystyllator, składnik wódek i szczegółowy szynkarz trunków krajowych, patentami na pomienione zarobkowania zaopatrzony, nie mniej jaka sięga w szczególności kaźdego z tych odpowiedźalności i kara za niezachowanie ściśle wskazanych przepisów i przekroczeń, o tych bliżej poinformować się potrafi z zbioru tychże przepisów na kaźdym patencie wymienionych, który to patent z powyższych względów podług osnowy art. 104 w całości i czystości, troskliwie przez kaźdego kontrybuenta zachowywany i na kaźde żądanie władz lub wydelegowanych urzędników lub officyalisty skarbowego i policyjnego okazywany być winien.

w Warszawie dnia 9 (1) Sierpnia 1844 roku.

Prezydent Grzybowski,
Naczelnik Kancelarji G. Jachobowski.

I N S T R U K C J A

Do spraw allewicyjnych przez Kommissją Rządową Przycho-
dów i Skarbu wydana.

O d d z i a ł I.

Wymienienie kontrybuentów mających prawo do allewicy-
cji, oraz klęsk nadających tytuł do niej.

Art. 1. Każdemu z posiadaczy dóbr ziemskich, który pod-
ług niżej wyrażonych, przepisów udowodni, iż przez gradobicie
wylew wody, lub też pożar, pozbawionym został całkowitego
rocznego dochodu z dóbr, lub że takowy utracił w dwóch trze-
cich częściach, udzielana będzie allewicyja w opłatach rządo-
wych przywiązanych do tej posiadłości, która jednej z powyż-
szych klęsk uległa — Art. 2. Do allewicyji mają także prawo
posiadacze miejskich gruntowych własności, oraz włościanie dóbr
wszelkiego rodzaju jeżeli usprawiedliwią, że wskutek doświad-
czonej klęski gradobicia, wylewu lub pożaru, utracili roczny do-
chód lub dwie trzecie części takowego. — Art. 3. Również alle-
wicyja przyznawana być ma w opłatach od zabudowań posia-
daczom dóbr ziemskich, jak niemniej włościanom i posiadaczom
domów po miastach, gdy skutkiem zniszczenia przez pożar, lub
wylew wody, domy ich stały się niemieszkalnymi. — Art. 4. Tam
gdzie dziedzic własnym kosztem budynki włościańskie stawiać
zwykły, zniszczenie przez pożar posiadłości, to jest: chałup
siódół i obór we wsiach nie pojedynczo, lecz ogółem uważanych
ma być poczytanem za stratę dochodu respective folwarku do
którego te posady ogółem wzięte, powinności rolne odrabiały i
nadawać prawo posiadaczowi folwarku do allewicyji w stosunku
i podług przepisów niniejszym objętych.

O d d z i a ł II.

Oznaczenie przyczyn, z powodu których allewicyje mają być
przyznawane.

Art. 5. Za straty powyższymi artykułami wymienione be-
dzie przyznawana allewicyja w podatkach półrocznych, rocznych
dwuletnich i czteroletnich, a to według przepisów następujących.
— Art. 6. Allewicyja w półrocznych opłatach rządowych otrzy-
mywać mają posiadacze dóbr, oraz włościanie wszelkiego rodza-
ju i posiadacze miejskich własności gruntowych, usprawiedli-
wiający, że skutkiem jednej z klęsk w art. 1 wymienionych u-
tracili dwie trzecie części rocznego gruntowego dochodu. — Art.
7. Allewicyja w opłatach rządowych rocznych przyznawana być
ma tym posiadaczom dóbr, tudzież włościanom i posiadaczom
własności gruntowych miejskich, którzy ulegli jednej z po-
mienionych klęsk, utratę całkowitej rocznej intratu gruntowej u-
dowodnią. — Art. 8. Allewicyje w rocznych opłatach
przywiązanych do zabudowań, udzielane mieć sobie mają tak
posiadacze dóbr ziemskich jak włościanie ich, jeżeli usprawiedli-
wią zniszczenie zupełne budynków mieszkalnych — Art. 9. Wła-
ściciele domów miejskich uległych klęsce pożaru udowadniają-
cy, iż skutkiem pożaru domy ich stały się niemieszkalnymi, ma-
ją uzyskać zupełną przez lat dwa allewicyja w opłatach rządo-
wych przywiązanych do spalonego domu. Nadto każdy z po-
mienionych właścicieli który dom pogorzał zreperuje, lub nowy
z gruntu na pogorzelisku wystawi, ma być wolnym od tych sa-
mych opłat przez dwa pierwsze, po wybudowaniu lata. Ten je-
dnak, kto w pierwszych dwóch po spaleniu latach, nie zacznie
reparacji, lub postawienia domu, lub kamienicy, do allewicyji u-
traci prawo. — Art. 10. Co do posiadaczy dóbr oraz włościan i
posiadaczy gruntowych miejskich własności, stanowi się jako wy-
jątek z pod powyższych przepisów, iż gdyby nadzwyczajny wy-
lew wody zrzucił taką szkodę ziemi obsiewnej, iżby ta w dal-
szym roku do obsiewu niezdatną się stała, na powtórne w tej mie-
rze śledztwo, po przekonaniu się o rzeczywistości, może być da-
ne posiadaczom tej ziemi allewicyja i na rok drugi.

O d d z i a ł III.

Wyszczególnienie podatków, za każdą klęskę allewicyjować się
powinnych.

Allewicyja zapewniona w artykułach poprzednich przyzna-
wana być ma w ogólności: a) Posiadaczom dóbr tudzież wło-
ścianom i posiadaczom miejskich gruntowych własności, we
wszelkich podatkach pobieranych do Skarbu Królestwa, a przy-
wiązanych respective do tej posiadłości, którą dotknęła jedna z
klęsk w art. 1 wymienionych; b) Posiadaczom domów i kamie-
nic po miastach podobnie w podatkach skarbowych, składkach
kwaterunkowych miejskich i wszelkich rządowych ciężarach, ja-
kie do spalonego domu regulują się. — Art. 12. W szczególno-
ści winny być allewicyjowanymi: 1) Dla dworów, z powodu szkody
w dochodach gruntowych przez klęskę zrzadzoną, podatek
ofiary i kontyngens liwerunkowy, w razie zaś, gdyby i budyn-
ki dworskie mieszkalne przez klęskę uszkodzone zostały, obok
wymienionych dopiero podatków, ulega także allewicyji podym-
ne z dymów dworskich opłacane; 2) Dla włościan gdy użytek
z gruntów jedyny dla włościan stanowi dochód, w razie wiecni-
szczenia im przez klęskę krescencji gruntowej, allewicyjować nale-
ży nie tylko Kontyngens liwerunkowy, lecz i podymne; w razie zaś
gdyby przez klęskę domy tylko mieszkalne włościańskie uległy
zniszczeniu, wtedy samo tylko Podymne z tych domów do alle-
wicyji kwalifikuje się; 3) Dla posiadaczy domów i gruntów po
miastach, a mianowicie: a) dla tych którzy nieplacą podatku o-
fiary, allewicyjować należy tak jak włościanom Kontyngens liwe-
runkowy i Podymne; b) dla tych zaś którzy ofiarę opłacają, sam
Kontyngens liwerunkowy i ofiarę, z powodu zaś zniszczenia do-
mów mieszkalnych miejskich, tak pierwszym jak drugim podatek
Podymne. — Art. 13. Gdzie jest pobierany podatek Subsidiu cha-
ritativi, uważanym być ma za podatek gruntowy, i tak jak inne
ciężary gruntowe allewicyjowany tym kontrybuentom, którzy do
tego dobrodziejstwa prawo udowodnią. — Art. 14. Również alle-
wicyjowana być może tak dworom i włościanom, jak posiadaczom
domów miejskich opłata szarwarkowa dawna, lecz tylko w tych
przypadkach, w których wedle przepisów wyżej domieszczonych
podymne do allewicyji należy.

O d d z i a ł IV.

Sposób usprawiedliwienia prawa do allewicyji.

Art. 15. Każdy dotknięty klęską wymienioną w poprzedza-
jących artykułach, gdy uzna iż podług ich brzmienia mieć mo-
że tytuł do allewicyji, ma pod utratą prawa do niej natychmiast
a najdalej w ciągu dni 14 udać się co do wsiów i miast po Gu-
berniiach do Naczelnika miejscowego Powiatu, a co do miasta
Warszawy, do Magistratu, z prośbą o sprawdzenie istoty zda-
rzonej klęski, tudzież przedsięwzięcie śledztwa wykazać mają-
cego rodzaj i wysokość pomienionej straty. — Art. 16. Naczelnik
Powiatu i Magistrat miasta Warszawy, winni są za otrzymaniem
powyższej prośby, pod odpowiedzialnością za straty, jakiego z
opóźnienia poszkodowani ponieść mogli, przedsięwziąć bez od-
włocznie przy wyznaczeniu na grunt delegowanego, potrzebne
śledztwo celem sprawdzenia wydarzonej klęski, oraz dojścia wy-
sokości szkody. — Art. 17. Śledztwa te skutecznie się mające
co do miast przez miejscowe władze, a co do wsiów przez po-
wiatowych urzędników, lub też przez Wójtów Gmin ościennych,
zostających w obowiązku stwierdzać rzetelność dzieła swego
podpisami; nosić winny pod każdym względem cechę prawdzi-
wej ścisłości, niewatpliwego sądowego dowodu, inaczey w osta-
tecznem rozstrzygnięciu sporów, żaden wzgląd nie będzie na nie
miany. — Art. 18. Na przypadek zgłoszenia się po allewicyja w
podatkach przez którego z posiadaczy dóbr, oraz włościan lub
posiadaczy miejskich gruntowych własności, delegowany do od-
bycia w tej mierze śledztwa, oprócz sprawdzenia przez obejrze-
nie naoczne oraz protokółarnego wybadania poszkodowanych, tak
co do istoty nastąpiącej klęski, jak niemniej co do czasu wyda-
rzenia tudzież rozciągłości tejże, winien będzie wykryć ze wszel-

ka ścisłości: a) ilość czystej intraty z dóbr lub włości uszkodzonych, jaka mogła być osiągnięta, gdyby nie było klęski; b) ilość dochodu czystego pozostałego po klęsce, lub wysokość summy do zaspokojenia potrzeb gruntowych brakującej. — Art. 19. Tym celem każdy z poszkodowanych jest w obowiązku rzetelnie przy śledztwie wykazać: a) ilość wysiewu uskutecznionego na rok wydarzonej klęski we wszystkich gatunkach zboża; b) ilość plonu jaki był spodziewany podług zaświadczenia z sześciu lat w przecięciu; c) ilość dochodu z młynów, czynszów, propinacji, i t. p. innych źródeł, prócz krescencji; d) ilość i rodzaj wydatków gospodarczych koniecznych i wyłącznie do gruntu przywiązanych, które szczegółowo wymienione usprawiedliwione być mają; e) ilość czystej intraty z wszelkich źródeł spodziewanej na rok wydarzonej klęski, wreszcie; f) ilość czystej intraty pozostałej po klęsce, lub; g) wysokość braku do opędzenia wydatków gruntowych. Delegowany zaś po odebraniu od poszkodowanego protokółarnych kategoriycznych w tej mierze wyjaśnień, tudzież po uzyskaniu przez pośrednictwo jego, świadectwa właściwej władzy, co do średniej ceny produktów z roku klęski w mieście najbliższemu uszkodzonej realności, ułożyć ma na ich zasadzie, dla krótszego przedstawienia rzeczy według jednego z wzorów przy niniejszym będących, szczegółowe wyciągi intrat z dóbr i osad włościańskich klęsce uległych, tak spodziewanej na rok klęski, jakoteż mimo klęski osiągniętej i te po podpisaniu ich przez żądających allewiacji do akt śledczych załączy. — Art. 20. Śledztwa takie i wyciągi winny być jednocześnie na granicę dopełniane. Jeżeli jednak allewiacja żądana jest z powodu uszkodzenia przez gradobicie lub zalew krescencji gruntowej na pniu, w tym przypadku aby oznaczyły się tą pewnością, jaka do niewątpliwego dowodu sądowego jest potrzebna, składać się one mają z dwóch odrębnych działań: 1) Przedwstępne, zaraz po klęsce, co do okoliczności wskazanych poprzednim artykułem pod literą a do e. 2) Ostatecznego, co do okoliczności ad f, po uskuteczniionych zbiorach odbyć się mającego, gdyż poszkodowany wtedy dopiero znając stan zbiorów z roku klęski wykazać może z należną pewnością pozostałość, jaką w zbożu na intratę osiągnął. — Art. 21. W obu atoli wypadkach, przy dopełnieniu tego rodzaju śledztwa, nie jest wolno dla ocenienia prawdziwej w jednym roku straty dochodów jakiej włości, mieszać do niej strat z innego roku, lub z innej włości wynikłych, ani też rachować ubytku dochodów podług ułożonego anszłagu spodziewanych, czyli liczyć na szkodę to co proszący o allewiację, podług nadzwyczajnego rachunku swego spodziewał się osiągnąć; lecz przeciwnie należy w rachubie ściśle odosobnić rok i włość które podane zostały do allewiacji i przyjmować do obrachowania strat te tylko przedmioty, rocznego dochodu, które rzeczywiście w owym roku wedle zasad ekonomicznych lub gruntowych rejestrów, miały mieć miejsce. — Art. 22. Nadto w obu także wypadkach przy dochodzeniu straty w gruntowych dochodach, niepowinny wchodzić między udowodnienia szkód i niedają żadnego prawa do allewiacji straty majątkowe, oraz wszystkie inne nienależące do rachunku dochodu właściwego z dóbr do allewiacji podanych. Art. 23. Tak wyprowadzone co do każdego rodzaju klęski śledztwa, delegowany po załączeniu do nich świadectwa właściwej kassy powiatowej, stwierdzonego przez Naczelnika Powiatu, co do wysokości podatków przypadających z realności klęsce uległych, które to świadectwo strona allewiacji żądająca, dostarczyć mu winna, jakoteż po sporządzeniu z pomocą miejscowej władzy potrzebnej repartycji tychże podatków, jeżeli allewiacja żądana jest przez włościan lub mieszczan, w obowiązku będzie obok uwiadomienia o tym stron odesłać akta śledcze do właściwego Sądu Pokoju, celem odebrania od poszkodowanych przysięgi na rzetelność złożonych zeznań — Art. 24. We wszystkich sprawach allewiacyjnych za przysięganie rzetelności składanych zeznań dopełniać się winno na role następują:

A. Co do Dóbrów i Probostw.

Ja N. N. przysięgam Panu Bogu w Trójcy Świętej Jedy-nemu, jako dwór dóbr N. uszkodzony klęską N. w dniu N. roku N. wydarzoną, uskutecznił na rok klęski 18 ..... w następujących wysiewach:

pszenicy korcy N.,

żyta korcy N.,

(wyszczególnić wszystkie gatunki wysianego zboża) jako z tego wysiewu według doświadczenia w przecięciu sześcioletniego spodziewany był plon na tenże rok 18 ....

pszenicy korcy N.,

żyta korcy N.

(wyszczególnić plon spodziewany przy każdym gatunku zboża) niemniej jako z innych źródeł intrat spodziewałem się osiągnąć następujący czysty dochód, to jest:

z łak siana centnarów N.

z danin rsr. N.

z propinacji . . N.

z czynszów . . N.

z młynów . . . N.

(w tym miejscu wyszczególnić wszelkie źródła i ilość dochodu przez poszkodowanego podane) tudzież jako wydatki gospodarcze wyłącznie do gruntu dóbr poszkodowanych przywiązane, na rok klęski 18... uskutecznił, są rzeczywiście takie, jak tu niżej wyszczególniam, to jest:

A. Na odsiew.

Pszenicy korcy N.

Żyta . . . . N.

Jęczmienia . . N.

Owsa . . . . N.

(i tak następnie wyszczególnić w tym miejscu wszystkie gatunki odsiewanego zboża.)

B. Na ordynarię.

(wyszczególnić w zbożu i pieniądzach jak wyżej)

C. Na opłatę czeladzi rsr. N.

D. Na dziesięcinę . . N.

(w tym miejscu wyszczególnić z przedmiotu i ilości wszystkie wydatki gruntowe przez poszkodowanego podane.)

Jako podług powyższych podań spodziewana przed klęską intrata czysta na rok 18..... mogła być przynieść rsr. N. N. wyraźnie (literami); przysięgam dalej, że skutkiem klęski powyżej rzeczonych na dochód brutto, licząc do ogółu jego wszystko, co na potrzeby własne, gruntowe, sprzedaż i odsiew po chwilę dopełnionego śledztwa użyłem, nie więcej pozostało mi jak:

A. ze zboża i siana

pszenicy korcy N.

żyta . . . . N.

(wyszczególnić wszystkie gatunki zboża, oraz ilość siana przez właściciela podaną.)

B. z innych źródeł.

(wymienić po szczególe wedle podań poszkodowanego wysokość intraty mimo klęski osiągniętej.) Łącznie ze wszystkich przedmiotów stanowiących intratę uszkodzonych dóbr rsr. N. wyraźnie (literami) tudzież, że w roku klęski N. wydatki gospodarcze wyłącznie do gruntu dóbr poszkodowanych przywiązane uskuteczniłem, rzeczywiście nie w mniejszej ilości jak:

a) Na odsiew

(wyszczególnić tak jak przy intracie spodziewanej rodzajami wszystkie wydatki uskutecznione podług podań właściciela w roku klęski)

A ztąd że po ich odtrąceniu o dochodu brutto na intratę czystą z r. klęski 18..... nie więcej osiągnąłem jak rsr. N. wyraźnie (literami) albo — a z tąd, że po ich odtrąceniu od dochodu brutto, nie osiągnąłem nic zgoła z roku klęski na intratę czystą;

a tak utracilem z dóbr poszkodowanych dwie trzecie części rocznego dochodu—albo

a tak utracilem z dóbr poszkodowanych caloroczny dochód.

Tak mi Panie Boże dopomóż etc.

B. *Co do włościan i mieszkańców rolnych po miastach.*

Ja N. N. (wyszczególnić Imię i Nazwisko każdego poszkodowanego) przysięgam Panu Bogu w Trójcy Świętej Jedynemu jako na gruntach przezemnie posiadanych, zostałem dotknięty klęską N. w dniu N. Mca N. roku N. wydarzona, wszelkie zaś zeznania jakie do protokołu śledczego z dnia N. Mca N. roku N. co do ilości skutecznego wysiewu, spodziewanego plonu, wydatków gospodarskich, spodziewanej przed klęską i pozostałej po klęsce intraty czystej poczynilem, są rzetelne i zgodne z prawdą—przysięgam oraz, jako skutkiem powyżej rzeczonej klęski, utracilem w roku 18.... całkowity dochód—albo dwie trzecie części rocznego dochodu.

Tak mi Panie Boże dopomóż etc.

Art. 25. Do wykonania przysięgi na utratę intraty gruntowej, na rotę dopiero przepisana pociągani być mają: a) Posiadacze dóbr klęską dotkniętych; b) Poszkodowani włościanie i mieszkańcy rolni po miastach.

(Dokończenie nastąpi)

Uwiedomienie Gospodarskie.

W dobrach ziemskich systematycznie urządzonych, ważna jest rzeczą dokładny *Rapport tygodniowy* działań gospodarskich mianowicie: obroty *robocizny* i *zbiórów* zapasu *produktów*, oraz stanu *inwentarów*, które stanowią kapitał czynny, umiejętni wyrachowaniem użyciem dochód dziedzicowi lub dzierżawcy tworzący, a przeto nieustającej i ścisłej kontroli wymagający. Od wielu lat pp. gospodarze wiejscy, ciągle dopytują się po Drukarniach, Księgarniach i składach materiałów pismiennych o druki na podobne *Rapporty*, lecz nigdzie takowych podług żądania gotowych dostać nie mogą. Niedostatek ten pochodzi z braku dobrego wzoru, tak ułożonego, ażeby ten był dogodnym dla każdej miejscowości i zdatnym do użytku równie gospodarstw większych, jako też średnich i małych. W celu zaradzenia tej potrzebie Szan. Obywateli, ułożyłem nowy Raport praktyczny, podług najlepszych wzorów rachmistrzowskich sporządzony, trzymając się głównie tej zasady, ażeby w małej objętości dać wiele, krótką treścią objąć wszystkie przedmioty ważniejsze, i te jasno na rzut oka tak ułożyć, ażeby najprzód oficjalista niewprawny do pióra, najczęściej zaś niemający czasu, nie potrzebował rubrykować i jak najmiej więcej miał pisać, a wszystko co jest przedmiotem rachunku pomieścić, potem Pan wszystkie szczegóły z ogółem porównane, jak potrzeba mógł znaleźć. Wypracowanie to w rubrykach z linjami tabelarycznie ułożone, obejmuje na jednym arkużu formatu rejestrowego, w 12 części połowie jego *Rapport Polwarsczny*, w 2 części zaś *Raport Magazynowy* czyli *Prowinzowy*. Druki te, dla znacznych kosztów wydania, początkowo w małej tylko liczbie odbite zostaną i nie inaczej sprzedawane będą, jak po 104 arkuszy razem, to jest Raportu na dwie ręce i na rok cały dla jednego gospodarstwa, w cenie libra złp. 6. Jeżeli zamówienia liczniejsze, postawią wydawcę w możności wydrukowania większej liczby egzemplarzy, co za jednym nakładem taniej wypada, w ten czas cena druków stosownie zmniejszona zostanie, dla ułatwienia powszechniejszego ich użycia. Życzęcy sobie zatem tańszego nabycia, zechcą swoje zamówienia ze złożeniem a konto zł. 12 wcześniej nadesłać, adresując *franko* do Handlu materiałów pismiennych Szczycińskiego w Warszawie przy ulicy Wierzbowej Nr. 473, gdyż tu jedynie pomienione druki sprzedawane będą. Tu także dokładne Rejestry i Tabel-

le gospodarskie, oraz księgi kassowe mogą być zamówione, podług mojego lub danego wzoru.

B. Alexandrowicz.

Średnia Cena Żywności.

Na ostatnich targach warszawskich i pragskich placono za korzec żyta rs. 1 k. 90 (zł. 12 g. 20); pszenicy rs. 3 k. 73 (zł. 24 g. 26); grochu polnego rs. 2 k. 16 (zł. 14 g. 12); cukrowego rs. — k. — (zł. — gr. —); fasoli rs. — k. — (zł. — gr. —); gryki rs. — k. — (zł. — gr. —); jęczmienia rs. 1 k. 67 (zł. 11 gr. 4); owsa rs. 1 k. 30 (złp. 8 gr. 20); maki pszennej przedniej rs. 5 ko. 30 (zł. 35 g. 10); ordynaryjnej 6 ćwierci rs. 6 kop. 8 (zł. 40 gr. 16); pyłowej rs. 3 k. 43 (zł. 22 gr. 26); razowej rs. — k. —; gryczanej rs. 2 k. 70 (zł. 18 gr. —); kaszy jaglanej rs. 5 k. 75 (zł. 38 gr. 10); gryczanej zwyczajnej rs. 3 k. 90 (zł. 26 gr. —); drobnej rs. 8 k. 10 (zł. 54 gr. —); perłowej r. — k. — (zł. — gr. —) jęcz. ordynar. rs. 3 ko. 8 (zł. 20 gr. 16); Słomy centnar 100 funt. kop. 39 (zł. 2 gr. 18); Siana kop. 97 (zł. 6 gr. 14); szańców dREW sosnowych rs. 7 k. 44 (zł. 49 gr. 18); wół dobry od rs. 36—47; średni od rs. 27—35; lichy od rs. 14—26; ciele rs. 3 k. — (zł. 20 gr. —); baran rs. 1 k. 65 (zł. 11 gr. —); wieprz dobry od rs. 12—15; średni od rs. 9 do 11; lichy od rs. 6—8; masła funt k. 15 (złp. 1); kartofli korzec r. 1 k. 20 (zł. 8 g. —); okowity garniec 10 próby kop. 84 (złp. 5 gr. 18); szumówki 6 próby kop. 49 (zł. 3 gr. 6).

KURS GIEŁDY WARSZAWSKIEJ.

Dnia 23 Sierpnia 1844 roku.

		zadaja		daja	
		R. s.	k.	R. s.	k.
1. WEXLE.					
Berlin 100 talarów	2 M.	92	25	—	—
Gdańsk 100 talarów	2 M.	—	—	—	—
Hamburg 200 m. k.	2 M.	138	75	—	—
Londyn funt sterlin	3 M.	—	—	—	—
Lipsk 100 talarów	2 M.	—	—	—	—
Moskwa 10 rub. sr.	1 M.	99	50	—	—
Petersburg ditto.	1 M.	99	75	—	—
Paryż 300 franków	2 M.	74	55	74	40
Wiedeń 150 złr.	2 M.	96	90	—	—
Wrocław 100 talar.	2 M.	—	—	—	—
2. MONETY.					
Rossyjskie Imperjały	—	—	—	—	—
Holendr dukaty nowe	—	—	—	—	—
ditto stare ważne	—	—	—	—	—
Frydrychsдоры Pruskie	—	—	—	—	—
Rossyjskie assygnaty	—	—	—	—	—
Austryjackie bilety bankowe za 150 złr.	—	—	—	—	—
3. PAPIERY.					
Oblig. Skarbowe na 1000 złp.	—	—	—	—	—
„ „ „ 4; za 100 r. s.	—	—	—	—	—
Listy zastawne białe daw. bez kup. (*)	—	—	—	—	—
„ „ nowe	—	14	82	—	—
Obligacje udziałowe na 300 złp.	—	—	—	—	—
Obligacje cząstkowe na 500 złp.	—	89	10	—	—
Cetifikaty Banku lit. A na 300 złp.	—	—	—	—	—
Serje wylosow. lit. B na 200 złp.	—	—	—	—	—
Dowody Kom. Centr. Likwidac. za 100 złp.	—	—	—	—	—

(*) Wartość kuponu kop. 10 1/6.